

Speerpunten 2021

LTO Nederland is dé ondernemersorganisatie voor Nederlandse boeren en tuinders. LTO Nederland behartigt de belangen van 35.000 leden door te werken aan een gunstig ondernemersklimaat voor agrariërs in Nederland en Europa.

LTO Nederland ondersteunt en verbindt ondernemers in de land- en tuinbouwsector. We zetten ons in voor gezonde dieren en planten en een gezonde omgeving en hebben volop oog voor belangrijke maatschappelijke uitdagingen op het gebied van klimaat, energie, waterkwaliteit, natuur en landschap.

Dit document bundelt de inzet in 2021 van de vele vakgroepen die LTO Nederland rijk is.

Naast deze sectorspecifieke uitdagingen zijn er zes hoofdlijnen waar LTO Nederland op inzet bij de formatie van 2021. Voor meer informatie: lto.nl/formatie

LandbouwImpuls
Investerend
de crisis uit

1.

Betaalbare
arbeid
& stimuleren
van innovatie

2.

Instellen van
Agro-autoriteit
& verbetering
van het
verdienvermogen

3.

Behoud van de
landbouwgrond
creëer waar
mogelijk extra

4.

Samenhang
in de
stikstofaanpak
& legaliseren
PAS-melders

5.

Inzet op gezond
vers voedsel
waardering
voor inzet
boeren & tuinders

6.

Speerpunten 2021

Melkveehouderij

► Toekomstperspectief

De maatschappelijke en politieke druk op de melkveehouderij sector is groot. Er is perspectief nodig met consistent beleid, een heldere opgave en wederkerigheid: voor wat hoort wat.

► Biodiversiteitsherstel

Voorwaarde voor de rol van de sector in het herstel van biodiversiteit en het meewerken aan nieuwe verdienmodellen is dat oplossingen renderen.

► Jonge dieren

De sector wil blijvende aandacht voor de zorg voor jonge dieren. KalfOK kan gebruikt worden voor een betere monitoring.

► GLB

Het nieuwe GLB moet voor alle melkveehouders toegankelijk blijven, de maatregelen praktisch toepasbaar en de bedrijfstoelage moet landen op het boeren erf.

► Mestbeleid

De contouren van het nieuwe mestbeleid zijn door LNV geschetst, invulling moet samen mét de sector en met het oog gericht op doelen.

► Stikstof

Innoveren in plaats van saneren als oplossingsrichting in het stikstofdossier.

Meer informatie: lto.nl/melkveehouderij

De vakgroep **Melkveehouderij** werkt aan een sterke positie van melkveehouders in de zuivelketen, maatschappelijke waardering voor de sector, een beter verdienmodel voor ondernemers en een toekomstbestendige melkveehouderij.

Speerpunten 2021

Vleesveehouderij

► **Beschikbare grond**

Verbeteren van de rentabiliteit door vergroten beschikbaarheid van geschikte gronden voor houden van vleesvee tegen concurrerende prijzen. Als activiteiten komen hieruit voort afspraken maken met terrein beherende organisaties, andere sectoren, overige landeigenaren.

► **Marktpositie**

Versterken van de marktpositie van vleesveehouders door samenwerking binnen ketens en ondersteunen van marktoriëntatie van ondernemers

► **Diercategorieën**

Inzet op juiste definities voor de diercategorieën en de juiste daarbij behorende actuele excretiecijfers.

► **Versterking verdienvermogen**

Versterking verdienvermogen door realiseren van zoogkoeienpremie binnen het GLB. Voorbeelden van de diergebonden premie zijn kringlooplandbouw, landschapsbeheer, bevorderen biodiversiteit en kalf bij de koe.

Meer informatie: lto.nl/vleesveehouderij

De missie van de vakgroep **Vleesveehouderij** is om met passie, vakmanschap en zorg voor mens en dier Nederland te voorzien van veilig en verantwoord rundvlees.

Speerpunten 2021

Paardenhouderij

► **Zichtbaarheid**

Vergroten van zichtbaarheid van paardenwelzijn in Nederland ten behoeve van behoud van draagvlak voor de sector.

► **I&R Paardenhouderij**

Werkbare implementatie van de Identificatie en Registratieplicht van paarden en het informeren van ondernemers hierover.

► **Kennisplatform paardenziektes**

Ontwikkelen van een kennisplatform over besmettelijke paardenziektes met inzicht in ziektedruk ten behoeve van preventie.

► **Gezonde Dieren**

Veel paardenziektes zijn niet melding plichtig, maar wel zeer besmettelijk voor paarden onderling. Preventie is van groot belang bij het gezond houden van dieren.

► **Ondernemerschap & Onderwijs**

Het hebben en houden van toekomstbestendige ondernemers in de paardenhouderij in een gezonde markt.

► **Platteland & Omgeving**

Aandacht voor de positieve bijdrage die paardenhouderij levert, zowel agrarisch als recreatief, aan de vergroting van de vitaliteit van het platteland.

Meer informatie: lto.nl/paardenhouderij

De vakgroep **Paardenhouderij** creëert ruimte voor ondernemerschap door constante lobby op gebied van wet- en regelgeving en het behouden van het maatschappelijk draagvlak.

Speerpunten 2021

Schapenhouderij

► **Rendementsverbetering**

Verdere rendementsverbetering schapenhouders bij verkoop lamsvlees en wol en kostenverlaging (o.a. I&R) door verdere uitbouw van de ketenorganisatie voor de schapenhouderij.

► **Kringloop schapenhouderij**

Invulling geven aan kringloop schapenhouderij door aanbieden ecodiensten, in beeld brengen van de CO2 footprint en invulling graasdierpremie binnen GLB.

► **Wolvenschade**

Inzet op preventie wolvenschade binnen een brede coalitie met partijen binnen en buiten de landbouw.

► **Diergezondheid**

Verdere verbetering diergezondheid door versterken vakmanschap en beter gebruik van kengetallen en data.

De vakgroep **Schapenhouderij** schiept randvoorwaarden voor toekomstgerichte ondernemers waardoor zij (met respect voor mens, dier en omgeving), gewaardeerde, hoogwaardige en gezonde producten en diensten kunnen voortbrengen.

Meer informatie: lto.nl/schapenhouderij

Speerpunten 2021

Varkenshouderij

▶ **Afrikaanse varkenspest (AVP)**

Al het mogelijke in het werk stellen om Nederland vrij te houden van AVP en andere dierziekten. Uitvoering roadmap preventie AVP en het drastisch reduceren van de wilde zwijnenstapels.

▶ **Verdienmodel**

Realiseren van betere verdienmodellen en een sterkere positie voor varkenshouders in de verschillende nationale en internationale productieketens voor varkensvlees. Baas over eigen gegevens.

▶ **Coöperatieve structuur mestverwerking**

Realiseren van een coöperatieve regionale structuur voor mestverwerking en hiermee de basis leggen voor een beter mestbeleid met lagere mestafzetkosten en minder administratieve rompslomp.

▶ **Overheidsbeleid**

Realiseren van een robuust en bestendig overheidsbeleid en vermindering van kosten.

▶ **Stikstof**

Bewerkstelligen van passende regelingen voor saneren en innoveren om daarmee betaalbare en praktische stalinnovaties te stimuleren gericht op vermindering van stalemissies en verbetering van dierwelzijn te stimuleren.

▶ **Brandveiligheid**

Brandveiligheid op veehouderijbedrijven op een hoger niveau brengen om daarmee het aantal stalbranden omlaag te brengen en daarmee de verzekerbaarheid van veehouderijbedrijven tegen een realistische premie mogelijk houden.

Meer informatie: lto.nl/varkenshouderij

De POV blijft werken aan een vitale **varkenshouderij** met gezond rendement en een goede toekomst voor varkenshouders, hun gezinnen en werknemers. Dit met een positief ondernemersklimaat met ontwikkelingsperspectief en toekomstbestendigheid voor bedrijven en gezinnen. Centraal staat het versterken van de marktpositie en het verdienmodel van de Nederlandse varkenshouders.

Speerpunten 2021

Pluimveehouderij

▶ **Letselregistratie**

De vleeskuikensector registreert letsel bij kuikens en doet onderzoek naar mogelijkheden om letsel verder te reduceren.

▶ **Achterste teen behandeling**

Voor de vermeerderingssector uitstel van het verbod op het behandelen van de achterste teen bij hanen, en een aparte categorie voor minimoederdieren in de Meststoffenwet.

▶ **Antibioticagebruik**

Verdere reductie van antibioticagebruik in de kalkoensector onder andere via gerichte coaching van bedrijven.

▶ **Salmonella**

Het verificatieonderzoek bij een positieve salmonellabevinding bij leg- en vermeerderingsdieren weer toegestaan krijgen door de EU.

▶ **Verdienmodel**

Continu inzet en aandacht voor het verdienmodel van de bedrijven, nu en in de toekomst.

▶ **Fijnstofemissies reduceren**

Afronding en acceptatie door de overheid van het Sectorplan voor de reductie van fijnstofemissies door de pluimveehouderij.

▶ **Verlagen CO2 footprint**

De pluimveesector draagt bij aan de klimaatopgave door verlaging van de CO2 footprint.

Meer informatie: lto.nl/pluimveehouderij

De vakgroep **Pluimveehouderij** werkt mee aan een sterke en levensvatbare sector. Marktgericht ondernemerschap en een goed draagvlak in de samenleving zijn belangrijke succesfactoren voor een pluimveehouder.

Speerpunten 2021

Konijnenhouderij

► **Gezondheid en welzijn konijnen**

Dit wordt verder verbeterd door gestructureerde bedrijfsbegeleiding met erfbetreiders. Bijzondere aandacht hebben vitaliteit jonge dieren en verantwoord antibioticagebruik.

► **Keurmerken**

Realiseren van toegevoegde waarde en verbetering welzijn konijnen door verder door ontwikkelen van bestaande keurmerken met ketenpartijen.

► **Brongerichte aanpak van ammoniakemissie**

Wordt met behulp van emissie metingen onderbouwd bij bestaande, actuele huisvestingssystemen.

► **Partnerships**

Versterking marktpositie en maatschappelijke waardering door aangaan van partnerships met buitenlandse collega's, maatschappelijke organisaties, ketenpartijen en afnemers (consumenten).

De vakgroep **Konijnenhouderij** gaat uit van toekomstgerichte ondernemers die vanuit eigen verantwoordelijkheid inzetten op economisch duurzame wijze met respect voor mens, dier en omgeving gewaardeerde en hoogwaardige producten leveren.

Meer informatie: lto.nl/konijnenhouderij

Speerpunten 2021

Geitenhouderij

► **Verantwoorde ontwikkeling van de melkgeiten sector**

Verantwoorde ontwikkeling van de melkgeiten sector wordt mogelijk door samenwerking en afspraken tussen overheden en Platform Melkgeitenhouderij.

► **Behoud en versterking van maatschappelijk draagvlak**

Hiervoor voert de sector een ambitieuze verduurzamingsagenda uit.

► **Beter inzicht in zorg voor jonge dieren**

Hierdoor kunnen we de maatschappij beter informeren, discussies beter voeren en waar nodig de zorg verbeteren.

► **Emissiereductie**

Verdere emissiereductie met behulp van onderzoek naar beschikbare en effectieve technieken en stalsystemen.

► **Jonge bokken**

Opfok en afzet van jonge bokken vindt zorgvuldig en maatschappelijk verantwoord plaats.

► **Duidelijkheid over onderzoeken VGO**

De impasse bij de onderzoeken Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO) waarin de sector zich nu bevindt geeft te weinig toekomstperspectief.

► **Diergezondheid**

Betere diergezondheid wordt bewerkstelligd door samenwerking en certificering in de keten.

Meer informatie: lto.nl/geitenhouderij

De vakgroep **geitenhouderij** wil dat verantwoorde ontwikkeling van de sector en van melkgeitenbedrijven mogelijk blijft, met behoud van maatschappelijk draagvlak en een goed verdienmodel voor boeren.

Speerpunten 2021

Kalverhouderij

► Coronacrisis

De coronacrisis bracht grote schade toe bij bedrijven. De sector blijft zoeken om de coronaverliezen van 2020 en 2021 te managen en waar mogelijk te compenseren.

► Excretienormen

Per 1 januari 2022 gelden nieuwe, aangepaste, werkbare excretienormen voor vleeskalveren. Tevens de ambitie om goed onderbouwde en gedragen ammoniakemissiecijfers te hebben.

► GLB

Betere benutting van de bestaande compensatie ont koppeling GLB. Subsidieregelingen voor investeringen in welzijnsvloeren en ammoniakemissiereductie. Realiseren dat de € 10 miljoen van het 6e jaar GLB-geld ook bij de kalverhouders landt.

► Visievorming

Samen met de keten trachten om met de overheid te komen tot een gezamenlijke, heldere en realiseerbare visie voor het komende decennium.

► Stimuleren van onderzoek

Onderzoek wordt gestimuleerd en uitgevoerd, onder meer met de opzet van demostallen gericht op reductie van emissies (m.n. ammoniak, methaan) uit stallen. Uitbouwen van lopende onderzoeken, waaronder het onderzoek Betere stal, betere mest, betere oogst.

► Verbeteren kalvergezondheid

Verbeteren van de kalvergezondheid door versterken van de relatie melkveehouderij – kalverhouderij, meer transparantie in informatie-uitwisseling, inclusief tussenschakels. Ontwikkeling e-learning kalvergezondheid: Eveal.

Meer informatie: lto.nl/kalverhouderij

De vakgroep **Kalverhouderij** zet zich in voor versterking van het toekomstperspectief van kalverhouders. Samen gaan we de positie van de kalverhouders in de maatschappij versterken door in te zetten op diergezondheid, dierenwelzijn en milieu binnen haalbare en betaalbare kaders.

Speerpunten 2021

Akkerbouw & Vollegrondsgroenten

▶ Teelt van gezonde planten

Teelt van gezonde planten die voldoen aan de eisen van markt en maatschappij. Een gezonde en robuuste veerkrachtige bodem, de ontwikkeling van sterke en weerbare gewassen en de voldoende mogelijkheden om gewassen te beschermen zijn daarvoor essentieel. Voldoende aanvoer van organische stof, het kunnen beschikken over nieuwe veredelings technieken en een goed gevulde gereedschapskist met gewasbeschermingsmiddelen en maatregelen zijn hiervoor een vereiste.

▶ Kennisdeling

Het ontwikkelen en versterken van de infrastructuur van kennisdeling en –uitwisseling voor het verduurzamen van de teelten en van de bedrijfsvoering.

▶ Verdienvermogen

Het versterken van het ondernemerschap, met aandacht voor het verdienen van telers en ketens. Een gelijk speelveld in Europa en adequate beloning voor bovenwettelijke eisen en certificering zijn hierbij belangrijke uitgangspunten.

▶ Beschikbare grond

De druk op de ruimte in Nederland is groot. Voor de instandhouding van een sterke plantaardige sector inclusief handel en verwerking is het kunnen blijven beschikken over voldoende grond van cruciaal belang.

▶ Personeel

De akkerbouw- en vollegrondsgroentensector moeten kunnen blijven beschikken over voldoende inzet van mensen die enthousiast en goed gekwalificeerd zijn voor het werk. Inzetten op het aanpassen van wet- en regelgeving die dit in de weg staat.

▶ Data

Data is het nieuwe goud. Veel partijen willen kunnen beschikken over de data van agrarische ondernemers: afnemers, leveranciers en handhavende instanties. Hoe gaan de agrarische ondernemers hiermee om. Als data-eigenaren moeten de ondernemers hierin het voortouw nemen.

Meer informatie: lto.nl/akkerbouw

De vakgroep **Akkerbouw & Vollegrondsgroenten** zet zich in voor het verbeteren van het verdienen van de telers met oog voor ontwikkelingen in markt en maatschappij. De vakgroep initieert en draagt hiertoe bij aan oplossingen via onderzoek en innovaties.

Speerpunten 2021

Bollenteelt

► Corona

Problemen en knelpunten die in de bloembollensector door de Coronacrisis ontstaan agenderen zodat passende oplossingen gevonden kunnen worden en gezonde bedrijven de coronacrisis overleven.

► Hogere productkwaliteit en steeds minder middelen

Bedrijven kunnen in de toekomst op een economisch en ecologisch duurzame wijze gezonde bloembollen en bolbloemen veredelen, telen en exporteren naar afzetmarkten over de gehele wereld. Uiteraard zijn deze bloembollen en bolbloemen met zorg voor de omgeving geteeld en soortecht.

► Veranderend klimaat

Bedrijven moeten in Nederland op rendabele wijze bloembollen en bolbloemen kunnen blijven telen. De huidige en toekomstige regelgeving en klimaatdoelstellingen moeten realistisch zijn en ruimte bieden.

► Schaarste aan personeel

De bloembollen sector kan beschikken over voldoende inzet van mensen die enthousiast en goed gekwalificeerd zijn voor het werk. Inzetten op innovatie, robotisering en mechanisatie van werkprocessen.

► Bedrijfsopvolging en jongeren

Potentiële bedrijfsopvolgers beschikken over een goed netwerk en voldoende kennis en vaardigheden om een bedrijf over te kunnen nemen. Er zijn nieuwe (financiële) vormen en constructies beschikbaar om een kapitaalintensief bedrijf over te kunnen nemen.

► Waardering van de maatschappij

In de media en in het maatschappelijk en politieke debat worden discussies op een open, transparante en integere manier gevoerd. Discussie op basis van feiten en geen besluitvorming op basis van emotie. Geen framing.

Meer informatie: lto.nl/bollenteelt

De KAVB werkt aan een robuuste **bloembollen- en bolbloementeelt** die een oplossing biedt voor de uitdagingen van vandaag en morgen. Uitdagingen met betrekking tot kwaliteit, productie en maatschappij.

Speerpunten 2021

Bomen, vaste planten en zomerbloemen

► Teelt van gezonde planten

Teelt van gezonde planten op een duurzame wijze, met een zo laag mogelijke milieubelasting voor de omgeving. Gewerkt wordt aan een voldoende beschikbaarheid van effectieve (laag risico) gewasbeschermingsmiddelen via de CEMP coöperatie en aan methoden en technieken om de emissie van gewasbeschermingsmiddelen verder te verminderen.

► Fytosanitaire risico's

Beheersing fytosanitaire risico's ter bescherming van de teelt en behoud en vergroting van de afzetmogelijkheden.

► Uitgangsmateriaal

Lobby voor voldoende geschikt (bosbouwkundig) uitgangsmateriaal bos- en haagplantsoen in het kader van de bossenstrategie.

► Internationale voorwaarden

Beschikbaarstelling internationale leverings- en verkoopvoorwaarden in meerdere talen voor leden

► Verduurzaming

Verder verduurzamen van de teelten door van elkaar te leren en elkaar te inspireren tijdens bijeenkomsten, bedrijfsbezoeken en excursies.

► Toegevoegde waarde groen

De toegevoegde waarde van groen binnen en buiten de bebouwde omgeving onder de aandacht brengen van beleid, politiek, klanten en afnemers.

► Arbeid

De sector wil zich laten zien als een aantrekkelijke sector om in te werken. Boeien en binden van gekwalificeerd personeel en voldoende bedrijfsopvolgers staan centraal.

Meer informatie: lto.nl/bomen-en-planten

De producten van de vakgroep **Bomen, vaste planten en zomerbloemen** vormen de basis voor een groene, gezonde, veilige en prettige leef-, werk- en thuisomgeving in Nederland en ver daar buiten. Daarmee dragen we bij aan de vergroening van de stad, de bossenstrategie, vergroten van de biodiversiteit en het omgaan met de klimaatveranderingen. Geworteld in de sector, verbindend, herkenbaar en vooruitziend werken we vanuit onze passie voor groen. Samen met ondernemers focussen we op kansen om de ondernemingsruimte te optimaliseren en te verbreden en de samenleving te vergroenen.

Speerpunten 2021

Fruitteelt

► Effectieve duurzame Gewasbescherming

De NFO zet zich in voor duurzame gewasbescherming waarbij productiviteit, kwaliteit en bewaarresultaat niet hoeft in te boeten. De rentabiliteit van de sector mag niet onder druk komen te staan door een snelle uitfasering van chemische middelen. Gedurende het uitvoeringsprogramma moeten ondernemers uitzicht hebben op handelingsperspectief voor een effectieve gewasbescherming. De sector heeft tevens behoefte aan duidelijke en uitvoerbare regels met betrekking tot teeltvrije zones.

► Arbeid

Speerpunt van de NFO is een actieve lobby voor goede en marktconforme arbeidsvoorwaarden, waarbij de focus ligt op het verlagen van belasting en premiedruk, de lobby voor het onderbrengen van zuiver seizoenswerk onder de lage WW is daar een voorbeeld van. Nederland loopt wat lasten voor seizoensarbeid betreft Europees gezien zeer uit de pas. Deze moeten meer in de pas lopen met internationale speelveld.

► Huisvesting

Inzet op kwalitatief goede en realistische huisvesting, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen huisvesting voor korte en langere duur.

► Faunabeleid

Evenwichtiger Faunabeleid met reële schade vergoeding; Integreer daarbij versterking biodiversiteit, natuurontwikkeling met een goed fauna beleid. Meer natuur en meer biodiversiteit betekent meer faunaschade. Deze schade kan niet afgewikkeld worden op de sector.

► Eerlijke beloning voor boven wettelijke prestaties

Steeds duidelijker wordt het dat de primaire sector bij vele maatschappelijke opgaven een sleutelrol vervult. Hiervoor moet een eerlijke beloning komen. Het is daarbij de verantwoordelijkheid van de gehele keten om ervoor te zorgen dat de bovenwettelijke maatschappelijke eisen worden verdiend in de markt en vertaald wordt in goede ondernemersrandvoorwaarden voor de sector.

► Klimaatrisico

De risico's van nachtvorst, droogte en hitte nemen toe. De inzet van de NFO is om deze te borgen via het aanpassen van de regelgeving, verbetering beschikbaarheid water, efficiënt water gebruik en inspelen om klimaatverandering in de teelt.

Meer informatie: lto.nl/fruiteelt

De NFO zet zich in voor goede randvoorwaarden in de **Fruitteeltsector** en wil bevorderen dat de fruitteeltsector de maatschappelijke waardering krijgt die het verdient.

Speerpunten 2021

Paddenstoelen

▶ **Arbeid CAO en ARBO**

Door middel van een CAO (of anderszins) komen tot een geaccepteerde arbocatalogus (zowel binnen als buiten de sector). Waarmee de scope van onze sector af gaat voor wat betreft arbeid en arbeidsomstandigheden.

▶ **Champost**

Samen met LNV komen tot een passende oplossing voor de afvoer van champost uit onze sector met behoud van de huidige uitzonderingen. Ook inzet op het aanwenden van champost in plantaardige sectoren voor bodemverbetering. Deze laatste mogelijkheid moet worden vergroot door, analoog aan compost, de werkingscoëfficiënt voor N en P aan te passen.

▶ **Innovatie**

Mogelijkheden voor vooruitstrevende bedrijven om hun innovaties goed in hun bedrijfsvoering in te passen.

▶ **Energie**

Een beloning voor energiebesparing en inzet op innovaties in de sector om het energiegebruik nog verder in te perken.

▶ **Toekomst visie van de champignon wereld**

Als vakgroep samen met de periferie van de paddenstoelensector de visie verder uitwerken en uitdragen.

De vakgroep **Paddenstoelen** zet zich in voor het verdienvermogen van paddenstoelenkwekers. Daarbij is er inzet op een bijdrage aan de doelen voor duurzame energie. De vakgroep wil ook de kringlopen sluiten. Champost moet een betere waardering als bodemverbeteraar krijgen waardoor er meer kan worden afgezet in Nederland. Ook zijn wij via Fair Produce betrokken bij het goed houden van de arbeidsomstandigheden in de sector.

Speerpunten 2021

Multifunctionele landbouw

- ▶ **Omgevingsplan**
Toewerken naar het ideale omgevingsplan waar ruimte is voor gezond ondernemerschap in de multifunctionele landbouw in afstemming met de omgeving.
- ▶ **Kennisplatform**
Het kennisplatform multifunctionelelandbouw.net biedt kennis aan bestaande en nieuwe ondernemers in de multifunctionele landbouw.
- ▶ **MFL business modellen**
Vergroten van kennis over de kansen met multifunctionele landbouw alsook kengetallen van succesvolle bestaande en nieuwe MFL businessmodellen.
- ▶ **Natuur, Klimaat & Energie**
Opgaves rondom natuur, klimaat en energie vertalen naar perspectieven tot nieuwe businessmodellen in de multifunctionele landbouw.
- ▶ **Ondernemerschap & Onderwijs**
Multifunctionele landbouw wordt gezien als een serieuze optie en richting, die agrarische ondernemers ook kunnen kiezen in de ontwikkeling van hun bedrijf.
- ▶ **Platteland & Omgeving**
Aandacht voor de positieve bijdrage die de multifunctionele landbouw levert aan de vergroting van de vitaliteit van het platteland.

Meer informatie: lto.nl/mfl

De vakgroep **Multifunctionele landbouw** werkt aan het verzilveren van de potentie van dit verdienmodel voor de agrarische sector. Ondernemers verbreden in recreatie, boerderijverkoop, zorg, kinderopvang en educatie en dragen daarmee bij aan een maatschappelijke behoefte.

BOERENKAAS
TE KOOP

WINKEL

GEOPEND:

DI. VR. ZAT. 9.00-17.30

DO. 9.00-12.30